

**IZVJEŠĆE
STRUČNOG POVJERENSTVA
U POSTUPKU
REAKREDITACIJE
DRUŠTVENO-HUMANISTIČKIH ODJELA SVEUČILIŠTA U ZADRU
(ODJELI DRUŠTVENIH ZNANOSTI)**

**Datum posjeta visokom učilištu:
18.-21. svibnja 2014.**

Srpanj 2014.

SADRŽAJ

UVOD	3
KRATAK OPIS VREDNOVANOG VISOKOG UČILIŠTA.....	6
ZAKLJUČCI STRUČNOG POVJERENSTVA:.....	10
PREDNOSTI VISOKOG UČILIŠTA	10
NEDOSTACI VISOKOG UČILIŠTA	11
PRIMJERI DOBRE PRAKSE	12
PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE KVALITETE	13
1. Upravljanje visokim učilištem i osiguravanje kvalitete	13
2. Studijski programi	14
3. Studenti.....	14
4. Nastavnici.....	15
5. Znanstvena i stručna djelatnost	16
6. Međunarodna suradnja i mobilnost	17
7. Resursi, stručne službe, prostor, oprema i financije	18
DETALJNA ANALIZA NA TEMELJU KRITERIJA ZA REAKREDITACIJU	20
1. Upravljanje visokim učilištem i osiguravanje kvalitete	20
2. Studijski programi	24
3. Studenti.....	27
4. Nastavnici.....	28
6. Međunarodna suradnja i mobilnost	31
7. Resursi: stručne službe, prostor, oprema i financije	34

UVOD

Izvješće o reakreditaciji Sveučilišta u Zadru (odjeli društvenih znanosti) napisalo je Stručno povjerenstvo koje je imenovala Agencija za znanost i visoko obrazovanje, a na temelju Samoanalize Sveučilišta, popratne dokumentacije i posjeta.

Reakreditacija je postupak koji provodi Agencija za znanost i visoko obrazovanje (AZVO), državna agencija uvrštena u EQAR (*European Quality Assurance Register for Higher Education*) i punopravna članica ENQA-e (*European Association for Quality Assurance in Higher Education*), a koji se u skladu sa Zakonom o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju provodi svakih pet godina na svim visokim učilištima u Republici Hrvatskoj.

Stručno povjerenstvo imenuje Akreditacijski savjet, neovisno tijelo AZVO-a, kako bi provelo neovisno stručno vrednovanje visokog učilišta i studijskih programa koje izvodi.

Izvješće sadrži:

- kratku analizu prednosti i nedostataka;
- popis dobrih praksi uočenih na visokom učilištu;
- preporuke za unapređenja i prijedlozi mjera koje treba provesti u predstojećem razdoblju (te provjeriti postupkom naknadnog praćenja);
- detaljnu analizu temeljenu na standardima i kriterijima za reakreditaciju.

Članovi Stručnog povjerenstva

- Prof. James Wickham, Trinity College Dublin, University of Dublin, Irska
- Prof. Ninetta Santoro, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Strathclyde, Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske
- Prof. Robert Logie, University of Edinburgh, Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske
- Prof. Maja Jokić, Institut za društvena istraživanja u Zagrebu, Republika Hrvatska

- Katja Bilić, studentica, Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Republika Hrvatska

Podrška radu Stručnog povjerenstva:

- Marina Grubišić, koordinatorica, AZVO
- Vlatka Derenčinović, prevoditeljica, AZVO

Tijekom posjeta povjerenstvo je održalo sastanke sa sljedećim skupinama dionika:

- Uprava Sveučilišta;
- Povjerenstvo za unaprjeđenje kvalitete;
- pročelnici odjela;
- nastavnici;
- asistenti i znanstveni novaci;
- voditelji znanstvenih projekata;
- voditelji doktorskih studija;
- studenti koji su se odazvali javnom pozivu za razgovor.

Povjerenstvo je također obišlo knjižnicu, informatičke kabinete, studentsku referadu i učionice Sveučilišta u Zadru te prisustvovalo nastavi tijekom koje je razgovaralo s prisutnim studentima.

Po završetku postupka reakreditacije, Akreditacijski savjet donosi mišljenje temeljem reakreditacijskog izvješća, ocjene kvalitete visokog učilišta te izvješća o ispunjavanju kvantitativnih kriterija dobivenih iz informatičkog sustava koje podnosi koordinator Agencije.

Na temelju mišljenja Akreditacijskog savjeta, Agencija donosi akreditacijsku preporuku kojom ministru nadležnom za područje visokog obrazovanja i znanosti preporučuje:

1. **izdavanje potvrde** visokom učilištu o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja odnosno dijela djelatnosti, u slučaju da je akreditacijska preporuka pozitivna,

2. **uskratu dopusnice** visokom učilištu za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja odnosno dijela djelatnosti, u slučaju da je akreditacijska preporuka negativna

3. **izdavanje pisma očekivanja** visokom učilištu, s rokom uklanjanja nedostataka do tri godine. Pismo očekivanja može uključivati i zabranu upisa novih studenata na određeni period.

Akreditacijska preporuka uključuje i ocjenu kvalitete visokog učilišta te preporuke za poboljšanje i unapređenje kvalitete.

KRATAK OPIS VREDNOVANOG VISOKOG UČILIŠTA

NAZIV VISOKOG UČILIŠTA: Sveučilište u Zadru (društveni i humanistički odjeli)

ADRESA: Mihovila Pavlinovića bb, Zadar

ČELNIK: prof. dr. sc. Ante Uglešić, rektor

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA:

25 odjela (od kojih 19 društveno-humanističkih odjela)

Odjeli iz područja društvenih i humanističkih znanosti su kako slijedi:

- Odjel za anglistiku
- Odjel za arheologiju
- Odjel za etnologiju i kulturnu antropologiju
- Odjel za filozofiju
- Odjel za francuske i iberoromanske studije
- Odjel za germanistiku
- Odjel za informacijske znanosti
- Odjel za izobrazbu učitelja i odgojitelja
- Odjel za klasičnu filologiju
- Odjel za kroatistiku i slavistiku
- Odjel za lingvistiku
- Odjel za nastavničke studije u Gospiću
- Odjel za pedagogiju
- Odjel za povijest
- Odjel za povijest umjetnosti
- Odjel za psihologiju
- Odjel za sociologiju
- Odjel za talijanistiku
- Odjel za turizam i komunikacijske znanosti

POPIS STUDIJSKIH PROGRAMA:

- Preddiplomski sveučilišni studij Engleski jezik i književnost (dvopredmetni)
- Diplomski sveučilišni studij Engleski jezik i književnost (dvopredmetni)
- Preddiplomski sveučilišni studij Njemački jezik i književnost (dvopredmetni)
- Diplomski sveučilišni studij Njemački jezik i književnost (dvopredmetni)
- Preddiplomski sveučilišni studij Talijanski jezik i književnost (dvopredmetni)
- Diplomski sveučilišni studij Suvremena talijanska filologija (dvopredmetni)
- Diplomski sveučilišni studij Suvremena talijanska filologija (jednopredmetni)
- Diplomski dvopredmetni prevoditeljski studij talijanistike
- Diplomski jednopredmetni prevoditeljski studij talijanistike
- Preddiplomski sveučilišni studij Francuski jezik i književnost (dvopredmetni)
- Preddiplomski sveučilišni studij Španjolski jezik i književnost (dvopredmetni)
- Diplomski sveučilišni studij Francuski jezik i književnost (dvopredmetni)
- Diplomski sveučilišni studij Hispanistika (dvopredmetni)
- Diplomski sveučilišni studij Romanistika (jednopredmetni)
- Preddiplomski sveučilišni studij Hrvatski jezik i književnost (dvopredmetni)
- Diplomski sveučilišni studij Hrvatski jezik i književnost
- Preddiplomski sveučilišni studij Kroatistika i južnoslavenska filologija
- Diplomski sveučilišni studij Kroatistika i južnoslavenska filologija
- Preddiplomski sveučilišni studij Ruski jezik i književnost (dvopredmetni)
- Diplomski sveučilišni studij Ruski jezik i književnost (dvopredmetni)
- Preddiplomski sveučilišni studij Grčki jezik i književnost (dvopredmetni)
- Diplomski sveučilišni studij Grčki jezik i književnost (dvopredmetni)
- Preddiplomski sveučilišni studij Latinski jezik i rimska književnost (dvopredmetni)
- Diplomski sveučilišni studij Latinski jezik i rimska književnost (dvopredmetni)
- Diplomski sveučilišni studij lingvistike (dvopredmetni)
- Diplomski sveučilišni studij lingvistike (jednopredmetni)
- Preddiplomski sveučilišni studij Arheologija (jednopredmetni)
- Preddiplomski sveučilišni studij Arheologija (dvopredmetni)
- Diplomski sveučilišni studij Arheologija (jednopredmetni)
- Diplomski sveučilišni studij Arheologija (dvopredmetni)
- Preddiplomski sveučilišni studij Etnologija i antropologija (dvopredmetni)
- Diplomski sveučilišni studij Etnologija i antropologija (dvopredmetni)
- Preddiplomski sveučilišni studij Filozofija (dvopredmetni)
- Diplomski sveučilišni studij Filozofija (dvopredmetni)
- Diplomski sveučilišni studij Filozofija (jednopredmetni)

- Preddiplomski sveučilišni studij Povijest (dvopredmetni)
- Preddiplomski sveučilišni studij Povijest (jednopredmetni)
- Diplomski sveučilišni studij Povijest (dvopredmetni)
- Diplomski sveučilišni studij Povijest (jednopredmetni)
- Preddiplomski sveučilišni studij Povijest umjetnosti (dvopredmetni)
- Preddiplomski sveučilišni studij Povijest umjetnosti (jednopredmetni)
- Diplomski sveučilišni studij Povijest umjetnosti (dvopredmetni)
- Diplomski sveučilišni studij Povijest umjetnosti (jednopredmetni)
- Preddiplomski sveučilišni studij Informacijske znanosti - knjižničarstvo
- Diplomski sveučilišni studij Informacijske znanosti - knjižničarstvo
- Preddiplomski sveučilišni studij Pedagogija (dvopredmetni)
- Diplomski sveučilišni studij Pedagogija (dvopredmetni)
- Preddiplomski sveučilišni studij Psihologija
- Diplomski sveučilišni studij Psihologija
- Preddiplomski sveučilišni studij Sociologija (dvopredmetni)
- Diplomski sveučilišni studij Sociologija (dvopredmetni)
- Diplomski sveučilišni studij Kulturne sociologije (jednopredmetni)
- Preddiplomski sveučilišni studij Kultura i turizam
- Diplomski sveučilišni studij Ekologija u turizmu
- Diplomski sveučilišni studij Kulturna baština i turizam
- Diplomski sveučilišni studij Novinarstvo i odnosi s javnostima
- Diplomski sveučilišni studij Poduzetništvo u kulturi i turizmu
- Integrirani preddiplomski i diplomski Učiteljski studij
- Stručni studij Predškolski odgoj
- Poslijediplomski sveučilišni (doktorski) studij Arheologija istočnog Jadrana
- Poslijediplomski sveučilišni (doktorski) studij Humanističke znanosti
- Poslijediplomski sveučilišni (doktorski) studij Jadran - poveznica među kontinentima
- Poslijediplomski sveučilišni (doktorski) studij Društvo znanja i prijenos informacija
- Združeni poslijediplomski sveučilišni (doktorski) studij Sociologije regionalnog i lokalnog razvoja

BROJ STUDENATA: 5550 studenata (4400 studenata društveno-humanističkih odjela)

BROJ NASTAVNIKA (društveno-humanistički odjeli):

- 143 stalno zaposlenih nastavnika izabranih u znanstveno-nastavno zvanje; te
- 55 stalno zaposlenih nastavnika izabranih u nastavno zvanje

BROJ ZNANSTVENIKA (društveno-humanistički odjeli): 143 stalno zaposlenih nastavnika izabranih u znanstveno-nastavno zvanje

UKUPNI PRORAČUN (u 2012): 162.094.487,00 kn

FINANCIRANJE OD MZOS-a: 70%

VLASTITI PRIHODI: 30%

KRATAK OPIS VISOKOG UČILIŠTA:

Sveučilište u Zadru osnovano je 2002. godine, no nastavlja tradiciju prvog hrvatskog sveučilišta osnovanog 1396. godine. Suvremeni razvoj visokog obrazovanja u Zadru započeo je 1955. godine osnivanjem Filozofskog fakulteta u Zadru Sveučilišta u Zagrebu (od 1975. u sastavu Sveučilišta u Splitu), a kasnije i osnivanjem Visoke učiteljske škole 1998. Ove su dvije ustanove bile temelj ponovnog osnivanja Sveučilišta u Zadru 2002. godine.

Sveučilište u Zadru pravno je i funkcionalno integrirano sveučilište s 25 odjela i 5550 studenata. Tijekom svoje povijesti Sveučilište u Zadru bilo je uglavnom usmjereno na studije iz područja humanističkih i društvenih znanosti, no posljednjih je godina počelo nuditi i studijske programe iz drugih znanstvenih područja.

ZAKLJUČCI STRUČNOG POVJERENSTVA:

U postupku reakreditacije 19 društveno-humanističkih odjela Sveučilišta u Zadru sudjelovala su 3 međunarodna stručna povjerenstva:

- Povjerenstvo za reakreditaciju 7 odjela iz područja humanističkih znanosti (filološki dio),
- Povjerenstvo za reakreditaciju 5 odjela iz područja humanističkih znanosti (nefilološki dio),
- Povjerenstvo za reakreditaciju 7 odjela iz područja društvenih znanosti.

Nakon pripremnog sastanka s koordinatorima Agencije 18. svibnja tri su stručna povjerenstva posjetila Sveučilište u Zadru u razdoblju od 19. do 21. svibnja 2014. g. Prije samog posjeta članovima Povjerenstava dostavljena je samoanaliza na engleskom jeziku. Samoanalize pojedinih odjela pripremljene su samo na hrvatskom jeziku pa ih većina članova Povjerenstava nije mogla proučiti. Tijekom posjeta Povjerenstva su održala sastanke s Upravom, nastavnim osobljem, doktorandima, studentima i tehničkim osobljem. Na završnom sastanku Uprava Sveučilišta predstavila je strateški plan i viziju Sveučilišta. Članovi Povjerenstava se ovim putem zahvaljuju Sveučilištu u Zadru na gostoprimstvu te suradnji tijekom iscrpnih i iskrenih razgovora. Članovi Povjerenstava također bi se željeli zahvaliti Agenciji na učinkovitosti s kojom je posjet organiziran.

PREDNOSTI VISOKOG UČILIŠTA

1. Sveučilište u Zadru ima jasnu viziju i strateški plan koji uključuje pozicioniranje Sveučilišta kao ključne nastavne i istraživačke institucije na Jadranu te specifičan fokus na studije mora kroz različite discipline. Ovo uključuje i društvene i humanističke znanosti, čime nije ugrožena širina znanstvenih disciplina Sveučilišta.

2. Unutar postojećih proračunskih ograničenja financijama se na Sveučilištu odgovarajuće upravlja.
3. Postoji čvrsta jezgra mlađeg akademskog osoblja koje je vrlo motivirano i željno doprinijeti uspjehu Sveučilišta.
4. Osoblje ima povjerenja u Upravu Sveučilišta.
5. Pojedini odjeli primjenjuju pohvalne inicijative unutar ograničenih dostupnih resursa kako bi unaprijedili discipline kojima se bave.

NEDOSTACI VISOKOG UČILIŠTA

1. Postoji određena neujednačenost između strateškog plana i postupaka osiguravanja kvalitete nastave i istraživačkog rada te njihove praktične provedbe na razini cijelog Sveučilišta. Nije jasno obuhvaća li strategija i planove za nepredviđene situacije nastale smanjenjem proračuna, do čega je već došlo otkako je strateški plan izrađen, a što se može dogoditi i u budućnosti. Administrativno opterećenje vezano uz sustav osiguravanja kvalitete vrlo je visoko te stoga sami postupci vrednovanja mogu imati negativan učinak na kvalitetu vrednovanih aktivnosti.
2. Studenti rijetko ili uopće ne dobivaju povratne informacije o tome rješavaju li se pitanja koja se njih tiču te imaju dojam kako se njihove primjedbe ne uzimaju ozbiljno u obzir. Studenti smatraju kako sustavi praćenja i poboljšanja kvalitete nastave nisu učinkoviti. Iznimka je u ovome pogledu Odjel za sociologiju. Odjel primjenjuje postupke povratnog informiranja studenata koji bi mogli biti model i za ostatak Sveučilišta.
3. Postoji manjak laboratorija i laboratorijske nastave za one discipline gdje bi to bilo nužno, prije svega za Psihologiju, Lingvistiku te jezične odjele.
4. Ne postoje postupci koji bi osigurali jedinstven standard ocjenjivanja studenata na razini cijelog Sveučilišta, odnosno koji bi osigurali da način ocjenjivanja odgovara svakom pojedinom kolegiju. Nema jasnih dokaza ni da se primjenjuje postupak revizije i poboljšanja kurikula kako bi se umanjilo udvostručavanje

nastavnog sadržaja na različitim kolegijima, osigurao vertikalni napredak u učenju odnosno redovito ažurirali sadržaji kolegija.

5. Vrlo je malo radova objavljeno u međunarodnim recenziranim časopisima ili kod međunarodnih izdavača, nedovoljno je aktivnosti vezanih uz prijave na međunarodne natječaje, a ograničena je i podrška profesionalnom razvoju osoblja. Nastavno je osoblje opterećeno administrativnim poslovima što ostavlja malo mogućnosti za visokokvalitetan, međunarodno konkurentan istraživački rad. Dio nastavnog osoblja ima vrlo visoko nastavno opterećenje.

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

1. Postupci povratnog informiranja na Odjelu za sociologiju.
2. Inicijative Odjela za informacijske znanosti i Odjela za sociologiju za unaprjeđivanje međunarodnog profila znanstveno-nastavnog osoblja.
3. Upravljanje financijama.
4. Regionalni fokus, uključujući multidisciplinarni pristup studijima mora.

PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE KVALITETE

Konkretno preporuke za unapređenje kvalitete koje bi Visoko učilište trebalo primijeniti u skladu s Kriterijima za ocjenu kvalitete visokih učilišta u sastavu sveučilišta, temeljenima na ESG-u:

1. Upravljanje visokim učilištem i osiguravanje kvalitete

- Potrebno je osigurati učinkovitu primjenu dogovorenih postupaka za rješavanje etičkih pitanja, studentskih primjedbi i učinkovito provođenje strateškog plana Sveučilišta na razini odjela. Ovi bi postupci trebali biti maksimalno učinkoviti kako bi se smanjile administrativne obaveze nastavnog osoblja.
- Potrebno je razviti planove za osiguravanje održivosti i razvoja Sveučilišta i u slučaju smanjenja proračuna i nemogućnosti novih zapošljavanja. Ovo bi moglo uključivati planove i učinkovite mehanizme podrške za osiguravanje prihoda iz različitih izvora.
- Potrebno je uvesti učinkovite programe profesionalnog razvoja zaposlenika, naročito mlađeg akademskog osoblja, kao i postupke prepoznavanja i nagrađivanja izvrsnosti u nastavnom i istraživačkom radu. Sam pojam "akademsko osoblje" jasno ukazuje na to da se od njih, uz nastavni, očekuje i znanstveni rad.
- Potrebno je razviti odgovarajuću administrativnu podršku za pripremanje prijave za značajnije međunarodne projekte, primjerice unutar programa Obzor 2020. Sveučilište bi trebalo uspostaviti ured koji bi osiguravao administrativnu pomoć prilikom prijave na veće projekte te razmjenu dobre prakse. Prema dokumentu samoanalize na Sveučilištu trenutno ne djeluje niti jedan ured zadužen isključivo za znanstveno-istraživačku djelatnost. Dodatnu bi podršku znanstveno-istraživačkoj djelatnosti mogla osigurati i državna tijela, i to za više sveučilišta i znanstvenih instituta zajedno. Sveučilište u Zadru imalo bi znatne koristi od veće autonomije u pogledu novog zapošljavanja i odlučivanja o rashodima unutar

dostupnog proračuna, a što bi pomoglo aktivnijem ostvarivanju strateškog plana i ciljeva.

2. Studijski programi

- Potrebno bi bilo uvesti neki oblik neovisne procjene standarda i postupaka ocjenjivanja te njihove usklađenosti s prethodno definiranim ishodima učenja. Uz to bi bilo potrebno pristupiti i rješavanju problema vrlo niske prolaznosti na nekim kolegijima, primjerice uvođenjem strožih upisnih kriterija ili prilagodbom postupaka ocjenjivanja kako bi oni točnije odražavali ishode učenja.
- Studentsko bi opterećenje trebalo uključivati veći udio samostalnog učenja, temeljenog na propisanoj literaturi i drugim nastavnim materijalima ili radu na projektima. Ovime bi se postigla bolja ravnoteža između učenja i poučavanja. Postoje neki primjeri povećanog nastavnog opterećenja pri čemu ne ostaje dovoljno vremena za usvajanje gradiva.
- Potrebno bi bilo uspostaviti postupke redovne revizije kurikula i programa kako bi se osiguralo da su nastavni materijali ažurirani i relevantni za buduće karijere završenih studenata, da postoji progresija sadržaja kroz program te da ne postoji preklapanje nastavnog sadržaja. Kurikul bi se mogao revidirati svakih 5 godina, uz manje godišnje evaluacije kojima bi se osiguralo da su nastavni materijali ažurirani.

3. Studenti

- Uz rezultate državne mature Sveučilište bi moglo razmotriti i uvođenje dodatnih provjera pri upisu koje bi pomogle u usmjeravanju studenata na studije i kolegije koji najbolje odgovaraju njihovim interesima.
- Na razini cijeloga Sveučilišta potrebno je uvesti postupke redovitog informiranja studenata o tome kako se rješavaju pitanja koja se njih izravno tiču.
- Potrebno je dodatno razvijati kontakte s alumnijima.

- Dobro bi bilo razmotriti uvođenje službenog žalbenog postupka za studente kojim bi se ispitivala opravdanost žalbe. Postojeća praksa da se studentima na njihov zahtjev dopušta ponavljanje ispita nije uobičajen u međunarodnim okvirima, a može imati i negativan utjecaj na vrijednost završne kvalifikacije ukoliko višestruka polaganja ispita ne daju pravu ocjenu ostvarenja ishoda učenja.

4. Nastavnici

- Ministarstvo bi trebalo razmotriti može li se sveučilištima omogućiti veća autonomija u odlučivanju o novom zapošljavanju, unutar postojećih proračunskih ograničenja. Ova bi promjena bila potrebna kako bi sveučilišta mogla osigurati odgovarajući omjer kvalificiranog akademskog osoblja i studenata za studijske programe koje nude. Time bi se Sveučilištu u Zadru također omogućio daljnji razvoj strateških prioriteta i vlastitih doktorskih programa.
- Sveučilište bi trebalo uspostaviti neki oblik profesionalnog usavršavanja nastavničkih i istraživačkih vještina i kapaciteta znanstveno-nastavnog osoblja.
- Povjerenstvo preporučuje reviziju postojećih administrativnih postupaka kako bi se utvrdilo na koji bi način oni mogle biti učinkovitiji, a s ciljem smanjenja administrativnih obaveza nastavnog osoblja.

5. Znanstvena i stručna djelatnost

- Povjerenstvo preporučuje Sveučilištu da uspostavi postupke vlastitog vrednovanja kvalitete i kvantitete znanstveno-istraživačkog rada te nagrađivanja znanstvene izvrsnosti.
- Povjerenstvo preporučuje proaktivniji pristup međunarodnoj suradnji i sudjelovanju u većim međunarodnim projektima, odnosno veće sudjelovanje u istraživačkom i financijskom aspektu međunarodnih znanstveno-istraživačkih projekata.
- Neophodno je što skorije osigurati dodatnu administrativnu podršku znanstvenom osoblju Sveučilišta u pripremanju prijave za međunarodne projekte. Uspostava sveučilišnog ureda za znanstveno-istraživačku djelatnost bila bi prvi korak u tom smjeru. Također bi trebalo olakšati administrativno opterećenje onim znanstvenicima koji imaju najviše izgleda privući takve projekte.
- Sveučilište bi trebalo razmotriti upotrebu termina "akademsko osoblje" umjesto "nastavnici" ili "nastavno osoblje" za osoblje u punom radnom odnosu koje predaje na preddiplomskoj i diplomskoj razini. Uz to bi trebalo razviti i sustave vrednovanja kvalitete, a ne samo kvantitete znanstveno-istraživačkog rada te sustave nagrađivanja izvrsnosti u znanstvenom kao i u nastavnom radu. Dojam je Povjerenstva da dio osoblja doživljava istraživački rad kao hobi umjesto kao profesionalnu aktivnost. Promjenom terminologije naglasilo bi se da se od akademskog osoblja osim nastavnog očekuje i visoka razina znanstveno-istraživačkog rada. Trebalo bi također poraditi i na razvoju učinkovitijih administrativnih postupaka ili osiguravanju dodatne administrativne podrške kako bi se pratilo i smanjilo administrativno opterećenje akademskog osoblja.

6. Međunarodna suradnja i mobilnost

- Potrebno je razviti postupke priznavanja dijela studija provedenog na drugim sveučilištima kako bi se studentima po povratku na Sveučilište u Zadar dodijelio odgovarajući iznos ECTS-a.
- Treba sustavno poticati povećanje mobilnosti znanstveno-nastavnog osoblja i dulje boravke na sveučilištima u inozemstvu te nastojati privući i osigurati radna mjesta za izvorne govornike stranih jezika. Treba uspostaviti mehanizme privlačenja stranih (ne-akademske) stručnjaka kao gostujućih predavača. U nekim se zemljama takva vrsta vanjske suradnje i njene koristi osigurava zapošljavanjem stranih stručnjaka u dijelu radnog vremena, primjerice na 10 ili 20 %, kao povremenih gostujućih predavača na nekoliko godina. Ovime bi se mogla povećati ponuda kolegija na stranim jezicima te tako potaknuti dolaznu mobilnost studenata iz susjednih zemalja (npr. Italije ili Njemačke), ali i udaljenijih zemalja (ponudom kolegija na engleskom jeziku).

7. Resursi, stručne službe, prostor, oprema i financije

- Potrebno je pronaći načine za smanjenje administrativnog opterećenja nastavnog osoblja, bilo zapošljavanjem dodatnog administrativnog osoblja ili razvijanjem učinkovitijih postupaka administriranja. Administrativno opterećenje nastavnog osoblja trebalo bi pratiti kako bi se osiguralo da ono ne utječe na kvalitetu njihovih nastavnih i istraživačkih aktivnosti.
- Neophodno je reorganizirati i objediniti fragmentirane knjižnične prostore te izraditi jedinstven i u potpunosti digitaliziran katalog. Potrebno je povećati prostorne kapacitete namijenjene za samostalno učenje studenata te studentima omogućiti *online* pretraživanje bibliografskog sadržaja.
- Trebalo bi razmotriti mogućnosti suradnje s drugim sveučilištima i državnim tijelima u osiguravanju administrativne podrške i financijskog savjetovanja (npr. po pitanju troškova poslovanja i plaća zaposlenika) kako bi se nastavnom osoblju olakšala priprema za prijavljivanje na veće međunarodne projekte (Europskog istraživačkog vijeća ili drugih izvora financiranja unutar programa Obzor 2020). Postojeći natječaji za nacionalne projekte mogli bi se promatrati kao pilot i priprema za takve veće međunarodne projekte. Administrativna je podrška potrebna kako za prijavljivanje na međunarodne natječaje tako i za organiziranje radionica i edukacija znanstvenog osoblja s ciljem usavršavanja njihovih znanja i vještina u prijavljivanju projekata. Prvi bi korak svakako trebao biti uspostava sveučilišnog ureda za znanstveno-istraživačku djelatnost s administrativnim resursima u potpunosti usmjerenima na podršku u pripremanju projekata, prijavu na natječaje te vođenje financija kod dobivenih projekata, kao i upravljanje internim financiranjem pilot-istraživanja i manjih projekata.
- Potrebno je što skorije osuvremeniti i proširiti laboratorije i laboratorijsku opremu na studiju psihologije i filološkim studijima kako bi se ona uskladila s međunarodnim standardima te tim studijima osigurala potrebna međunarodna konkurentnost. Konkretnije, Odjelu za psihologiju potrebni su dodatni laboratoriji za nastavu i istraživanje, a kako bi se omogućili individualni razgovori i eksperimentalni projekti u odgovarajućem i udobnijem okruženju te

suvremena elektrofiziološka oprema kao podrška aktivnostima koje su najveća snaga Odjela. Uz odgovarajuću infrastrukturu Odjel bi bio u mogućnosti prijavljivati se na natječaje te dalje razvijati svoje istraživačke resurse. Za nastavu stranih jezika potrebni su multimedijalni laboratoriji, a Sveučilište bi ozbiljno trebalo razmotriti i nabavu studija za snimanje za potrebe nastave i istraživanja jezičnih odjela i Odjela za lingvistiku.

- Sveučilište bi trebalo nastojati povećati svoje financijske rezerve kako bi se osigurala dugoročna održivost i omogućilo investiranje u značajnije inicijative.

DETALJNA ANALIZA NA TEMELJU KRITERIJA ZA REAKREDITACIJU

(Točka 1. Odnosi se na sve odjele koje su vrednovala sva tri povjerenstva.)

1. Upravljanje visokim učilištem i osiguravanje kvalitete

1.1. Sveučilište u Zadru ima jasnu viziju koja uključuje pozicioniranje Sveučilišta kao ključne nastavne i istraživačke institucije u regiji, a u nekim područjima i vodeće institucije na nacionalnoj razini, primjerice u području studija mora i Jadrana kroz različite discipline, uključujući i društvene znanosti. Ovo se uspješno postiže bez ugrožavanja humanističkih znanosti. Osoblje je svjesno strateških ciljeva institucije te je posvećeno njihovu ostvarivanju. Strateški su ciljevi međutim previše općeniti i nema jasno definiranog operativnog plana s mehanizmima praćenja kojima bi se osiguravao napredak u njihovu ispunjavanju. Sveučilište je uspostavilo suradnju s brojnim sličnim institucijama, manjim ili srednje velikim sveučilištima snažnog regionalnog profila. Nije razvidno na koji se način revidiraju strateški planovi u svjetlu sve lošije financijske situacije Sveučilišta. Financijska se ograničenja često spominju u dokumentu samoanalize kao uzrok izmjena i smanjivanja različitih projekata i ciljeva.

Povjerenstvo je također ostalo iznenađeno činjenicom da strateški plan i ciljevi nisu objavljeni na službenim mrežnim stranicama niti jasno predstavljeni tijekom razgovora s Upravom, već su predstavljeni tek na zadnjem sastanku, na zahtjev samog Povjerenstva. Sve su ovo slabosti za sveučilište čiji je cilj međunarodno vidljiv profil s jasnom vizijom trenutnog stanja kao i buduće uloge kao nastavnog i istraživačkog centra.

1.2. Povjerenstvo smatra da su uspostavljena struktura i postupci odgovarajući. Međutim, tijekom posjeta i razgovora s dionicima Povjerenstvo je u više navrata imalo prilike čuti primjedbe zaposlenika na neučinkovitost i preveliku zahtjevnost postojeće strukture, a studenti su se požalili da postupci praćenja i osiguravanja kvalitete nisu učinkoviti u rješavanju problema koje imaju s pojedinim nastavnicima i postupcima te da se studentske primjedbe i sugestije ne uzimaju uvijek u obzir.

1.3. Nije primjenjivo.

1.4. Većina studijskih programa u skladu je s misijom Sveučilišta no neki od njih nisu već dulje vrijeme ažurirani, a nema niti redovitog revidiranja kurikula. Potrebno bi bilo poduzeti dodatne napore u smjeru ispunjenja institucionalnog cilja integriranja svih sveučilišnih sastavnica i studenata u kontekstu zahtjeva tržišta rada na regionalnoj i nacionalnoj razini.

1.5. Povjerenstvo smatra pohvalnim usvajanje politika i postupaka vezanih uz upravljanje i nastavu. Nedostaju međutim slični postupci za praćenje kvalitete znanstveno-istraživačkog rada. Vanjski su dionici rijetko uključeni u ove postupke, a i studenti su se požalili da je njihova uloga u njima samo nominalna.

1.6. Glavni je instrument za praćenje kvalitete nastave studentska anketa koja se primjenjuje na razini cijelog Sveučilišta. Međutim, mišljenje je studenata, a i dijela nastavnog osoblja, da ankete ne dovode do potrebnih promjena - ili barem da se o njima primjereno ne obavještavaju zainteresirani dionici. Iznimka je Odjel za sociologiju koji organizira sastanke nastavnog osoblja i studenata na kojima se raspravlja o ključnim pitanjima te studente obavještava o promjenama koje su uvedene temeljem njihovih primjedbi i prijedloga. Ovo bi mogao biti odgovarajući model za cijelo Sveučilište. Studente je potrebno obavijestiti i kada se promjene nisu provele te zbog čega. Primjerice, na nekom je studijskom programu možda obavezan određen kolegij ili postupak koji studenti doživljavaju prezahtjevnim i željeli bi ga izbjeći. Ako se to studentima odgovarajuće objasni, veća je mogućnost da će prihvatiti razloge zbog kojih do neke promjene ne može doći.

Usprkos brojnim inicijativama vezanima uz praćenje i unapređivanje kvalitete nastave, mišljenje je Povjerenstva da su one još uvijek u početnom stupnju razvoja i mahom usmjerene na mlađe nastavnike. Potvrđuju to i izjave samog nastavnog osoblja i studenata tijekom posjeta. Vrednovanje kvalitete svih kolegija putem studentske ankete i sudjelovanje studentskih predstavnika u različitim tijelima vrlo su pohvalne inicijative.

Ipak, sami studenti vrlo su skeptični glede njihove stvarne učinkovitosti. Potrebno je poduzeti dodatne korake kako bi studenti stekli više povjerenja u ozbiljnost namjera i pristupa poboljšanju kvalitete nastave na Sveučilištu. Neki nastavnici sudjeluju u programu razmjene Erasmus, no to je još uvijek na vrlo niskoj razini.

1.7. Povjerenstvo smatra da u pogledu praćenja i unaprjeđivanja kvalitete znanstvenog rada postoji još mnogo prostora za poboljšanje. Postojeći se sustav uglavnom temelji na prikupljanju kvantitativnih podataka (npr. broja izdanih radova), uz nedovoljno poticaja i bez jasnog strateškog plana internacionalizacije istraživačkih aktivnosti i unapređivanja ukupne kvalitete istraživanja.

Slobodna studijska godina namijenjena je istraživačkom radu i u načelu se odobrava onim znanstvenicima koji imaju definiran plan istraživanja, prihvaćen od strane matičnog odjela. U praksi je, međutim, slobodna studijska godina moguća jedino ako se postigne dogovor da drugi nastavnici preuzmu nastavne obaveze svog kolege, što je vrlo rijetko. Planiranje slobodnih studijskih godina i vezanih obaveza u nastavi za iduću akademsku godinu na razini pojedinog odjela olakšalo bi reorganizaciju nastave i planiranje istraživačkog rada.

Sveučilište nema postupke ili administrativne resurse isključivo usmjerene na znanstveno-istraživačke aktivnosti, a kojima bi se obuhvaćali administrativni i financijski aspekti pripreme i prijave na međunarodno kompetitivne projekte. Ako na Sveučilištu u Zadru ne postoje odgovarajući resursi za uspostavu ovakve podrške, ona bi se možda trebala organizirati na nacionalnoj razini, putem neke od nacionalnih agencija, za sva manja i srednje velika sveučilišta. Educiranje znanstvenog osoblja putem neobaveznih radionica nije odgovarajuće rješenje. Neophodno je osigurati podršku na razini pojedinačnih prijava. No, ovime bi se trebalo olakšati pripremanje prijava a ne dodatno povećati administrativno opterećenje.

Ne postoji strateško usmjerenje na manji broj jačih istraživačkih grupacija kojim bi se izgradio istraživački kapacitet konkurentan na nacionalnoj i međunarodnoj razini, primjerice u sklopu programa Obzor 2020.

Na sveučilišnim odjelima izvode se različiti modeli doktorskih studija, od kojih su neki usredotočeni na jednu temu s punim kurikulumom, dok su drugi fleksibilni te se mogu prilagoditi različitim temama. Prosječno vrijeme trajanja dokorskog studija je od 4 do 6 godina, a visok postotak doktoranada nikad ne završi studij. O ovome se problemu na Sveučilištu raspravlja na različitim razinama, no još uvijek nije definirana jasna, opća strategija kako poboljšati učinkovitost doktorskih studija.

1.8. Uspostavljanje Etičkog povjerenstva ukazuje na posvećenost Sveučilišta praćenju neetičkog ponašanja. To povjerenstvo, međutim, ima uglavnom reaktivnu ulogu: još uvijek se ne poduzima dovoljno da bi se predstavili primjeri dobre prakse i studenti poticali na korištenje ovog mehanizma. Prema informacijama koje je Povjerenstvo dobilo, jedini put kad je Etičko povjerenstvo zauzelo disciplinaran stav dogodio se nakon što je predmet postao već pravni slučaj. S druge strane, studenti s kojima je Povjerenstvo razgovaralo vrlo su skeptični prema mogućnostima Sveučilišta da rješava pitanja neetičkog ponašanja nastavnog osoblja.

(Točke 2., 3., 4. i 5. u ovome izvješću odnose se na sljedeće odjele: Odjel za informacijske znanosti, Odjel za pedagogiju, Odjel za sociologiju, Odjel za izobrazbu učitelja i odgojitelja, Odjel za nastavničke studije u Gospiću i Odjel za turizam i komunikacijske znanosti.)

2. Studijski programi

2.1. Visoko učilište uspostavilo je postupke za praćenje kvalitete studijskih programa, prije svega kroz sveučilišnu studentsku anketu. Većina studenata, međutim, smatra kako se njihovi odgovori u anketama ne uzimaju u obzir, budući da ne dobivaju nikakvu povratnu informaciju o tome koje su promjene provedene temeljem njihovih primjedbi i sugestija ili pak zašto do promjena nije došlo. Neki studenti smatraju kako ankete nisu anonimne te kako bi negativni odgovori mogli utjecati na njihove ocjene. Kao posljedica toga mnogi studenti ne vide značaj u studentskoj anketi i ispunjavanju upitnika. Prema tvrdnjama studenata problemi koji usprkos popunjavanju ankete još nisu riješeni uključuju primjere lošeg i neprofesionalnog odnosa nekih nastavnika, nezadovoljavajućeg načina ocjenjivanja, slabe komunikacije između različitih razina Sveučilišta, nedostatak klima uređaja u učionicama u kojima temperatura ponekad prelazi 30 stupnjeva.

Postoje međutim neke iznimke. Odjel za sociologiju organizira sastanke nastavnika i studenata na kojima se raspravlja o ključnim pitanjima te studente informira o načinima na koji se njihove primjedbe rješavaju. Ovo je pohvalna praksa premda bi Odjel trebao paziti na to da je u nekim slučajevima važnije objasniti zbog čega se izmjena ne može provesti umjesto da se ona provede samo zato jer je studenti zahtijevaju. Najvažniji su aspekti studentske ankete u potpunosti uvažiti komentare studenata o kvaliteti nastave i praćenju kvalitete nastave te im pružiti povratne informacije. Odjel za Pedagogiju provodi i dodatnu anketu kojom se pokriva pitanja usko vezana uz rad samog Odjela.

2.2. Sadržaji programa odgovaraju potrebama društva, no čini se kako postoji raskorak između broja završenih studenata i potražnje na tržištu rada. U područjima u kojima su kvote relativno niske studenti po završetku studija lakše pronalaze posao. Na svim je kolegijima potreban dodatan naglasak na prenosive vještine, uključujući samostalno učenje i usmjeravanje kroz studij, procjenu dokaza, vještinu vođenja rasprave temeljem logičkih argumenata i dokaza, fluentnost u usmenom prezentiranju i kritičko pisanje. Studentima je potrebno jasno dati do znanja da znanjem i vještinama stečenima tijekom studiranja mogu znatno doprinijeti kulturi i društvu.

2.3. Kod procjene ovog kriterija (procjena upisnih kvota u odnosu na nastavne resurse i prolaznost), situacija je različita od odjela do odjela. Neki nastavnici imaju izuzetno veliko nastavno opterećenje dok je kod drugih to opterećenje manje. Do nekih je vrlo pohvalnih inicijativa Odjela za sociologiju došlo upravo zbog mnogo lakšeg radnog opterećenja nastavnika nego što je to slučaj na drugim odjelima, primjerice na Odjelu za izobrazbu učitelja. Na nekim je kolegijima prolaznost vrlo niska zbog čega se postavlja pitanje jesu li upisne kvote previsoke, jesu li potrebni stroži kriteriji za upis i bolje informiranje studenata pri odabiru kolegija, odnosno jesu li metode ocjenjivanja odgovarajuće. Povjerenstvu nije jasno objašnjeno zbog čega je na nekim odjelima prolaznost toliko niska, što je - uz trošak vremena i resursa - i vrlo demotivirajuće za studente.

2.4. Većina relevantnih materijala vezanih uz ovaj standard (ishodi učenja) bila je na hrvatskom jeziku pa ih strani članovi Povjerenstva nisu mogli proučiti. Hrvatski članovi Povjerenstva pak stekli su dojam da su ishodi učenja opisani vrlo općenito te da su specifični ishodi trebali biti opisani detaljnije. Odjel za sociologiju dostavio je primjere nekih planova modula - uključujući i ishode učenja - i na engleskom jeziku.

2.5. Nije jasan odnos između ocjenjivanja i ishoda učenja. Većina relevantnih podataka dostupna je samo na hrvatskom jeziku pa ih svi članovi Povjerenstva nisu bili u mogućnosti proučiti. Neki su studenti, međutim, ukazali na to da ocjenjivanje nije uvijek vezano uz njihova očekivanja o ishodima učenja. Na Sveučilištu ne postoji nikakav oblik

vanjske ili neovisne procjene standarda i postupaka ocjenjivanja kojom bi se osiguralo da su ti standardi i postupci usporedivi s onima drugih sveučilišta u RH, odnosno kako bi se osigurala dosljedna povezanost ocjenjivanja i ishoda učenja na razini cijeloga Sveučilišta.

2.6. ECTS bodovi jednim su dijelom dodijeljeni u skladu s bolonjskim procesom povezivanjem uloženog truda s uspjehom i bodovima. Studenti su međutim relativno nezadovoljni ovim pitanjem. Dobro bi bilo razmotriti načine kako povećati omjer samostalnog rada i studiranja temeljem popisa literature i sl. Trenutno se preveliki naglasak stavlja na nastavu.

2.7. Postoje neki dokazi kako se najnovije znanstvene spoznaje uključuju u studijske programe, no većina je nastavnih materijala dostupna samo na hrvatskom jeziku tako da ih strani članovi Povjerenstva nisu mogli proučiti. Ne postoji vanjska provjera sadržaja studijskih programa kako bi se osiguralo da su oni usklađeni s međunarodno prihvaćenim standardima.

2.8. Iz saznanja dobivenih tijekom razgovora sa studentima te kratkog prisustvovanja nastavi Povjerenstvo je steklo dojam da se na Sveučilištu primjenjuju različite nastavne metode, premda ne i na svim odjelima. Međutim, relevantne su informacije o širini nastavnih metoda koje se primjenjuju također bile dostupne samo na hrvatskom jeziku te ih strani članovi Povjerenstva nisu mogli proučiti.

2.9. Odnedavno je osiguran pristup JSTOR-u kao najnovijem dodatku dostupnim elektronskim bazama podataka. Važno bi bilo što skorije digitalizirati cjelokupni knjižnični katalog.

2.10. Studenti imaju mogućnost praktične primjene naučenog te tu mogućnost i koriste.

3. Studenti

3.1. U provjeri kompetencija kandidata Sveučilište se oslanja isključivo na rezultate državne mature, a upisni kriteriji nisu usklađeni sa studijskim programima ili budućim karijerama studenata.

3.2. Po ovom pitanju (potpora izvannastavnim aktivnostima) studenti imaju različita mišljenja. Postoji određena zabrinutost vezana uz sredstva dostupna studentskim udrugama, no općenito uzevši, postoji podrška sportskim i drugim izvannastavnim aktivnostima.

3.3. Studentima je dostupno studentsko savjetovalište. Postoje primjeri brige nastavnog osoblja za stručni i osobni razvoj studenata, no ta se praksa ne primjenjuje na razini cijeloga Sveučilišta te nije formalizirana.

3.4. Studenti tvrde kako nisu uvijek odgovarajuće informirani te kako je bilo slučajeva u kojima su o terminu ispita obaviješteni tek dan ranije. Studenti su također izrazili zabrinutost što neki nastavnici ne usklađuju provjeru znanja studenata s onime što je navedeno u silabima te ne slijede opće smjernice o udjelu koji u konačnoj ocjeni imaju ocjene dobivene tijekom godine i ocjene iz završnog ispita. Studenti imaju pravo žaliti se na ocjenu te ponovno polagati ispit. Ne postoji međutim formalni žalbeni postupak. Međunarodni standardi ne priznaju žalbu na ocjenu osim u slučaju neregularnosti samog postupka ili bolesti studenta što treba biti odgovarajuće dokumentirano. Temelj za žalbu se u tom slučaju razmatra putem formalnog žalbenog postupka.

3.5. U posljednje je vrijeme bilo pokušaja uspostavljanja kontakata i veza s alumnijima, no ovo je još uvijek u početnoj fazi razvoja.

3.6. Sveučilište ima otvorene dane te sudjeluje na smotri sveučilišta. Postoji dobra suradnja između Sveučilišta i lokalne zajednice. Također se nude programi trajnog stručnog usavršavanja za nastavnike u školama.

3.7. Studenti imaju mogućnost izraziti svoje mišljenje i dati prijedloge za poboljšanje, no mnogo njih smatra kako se njihova mišljenja i prijedlozi ne uzimaju dovoljno ozbiljno u obzir te kako nemaju nikakav utjecaj na donošenje odluka.

3.8. Većina studenata smatra kako je vrlo malo ili nimalo povratnih informacija o tome na koji se način razmatraju njihova mišljenja i prijedlozi. Iznimke su u ovom slučaju Odjel za sociologiju i Odjel za pedagogiju.

4. Nastavnici

4.1. Zabrana novog ili zamjenskog zapošljavanja na nacionalnoj razini rezultirala je manjkom akademskog osoblja s odgovarajućim kvalifikacijama, naročito na učiteljskom studiju. Na nekim je odjelima dio osoblja blizu prosječne dobi umirovljenja. Osim ako oni ne odluče nastaviti s radom u nastavi, u skorijoj bi budućnosti moglo doći do značajnih problema s manjkom ukupnog broja nastavnika te broja iskusnijeg osoblja s odgovarajućim iskustvom koji bi preuzeli vodeće uloge na Sveučilištu. Sveučilište za sad odgovarajuće upravlja postojećim ljudskim potencijalima, no dio osoblja ima vrlo visoko nastavno i administrativno opterećenje.

4.2. Nije definirana politika ili postupak profesionalnog usavršavanja nastavnog osoblja, a zabrana zapošljavanja na nacionalnoj razini ne ostavlja mnogo prostora za rast.

4.3. Sveučilište ima malo utjecaja na ovaj omjer (studenata i nastavnika) uzevši da se o zapošljavanju odlučuje na nacionalnoj razini. Na nekim odjelima ovaj omjer trenutno nije optimalan.

4.4. Ne postoji politika profesionalnog usavršavanja osoblja. Neki su odjeli razvili vlastite inicijative podrške profesionalnom razvoju mlađeg osoblja.

4.5. Radno je opterećenje uglavnom ravnomjerno raspoređeno, premda neki nastavnici imaju znatno veće opterećenje od drugih. Znanstveno-nastavno osoblje, naročito voditelji i pročelnici, vrlo su opterećeni administrativnim poslovima što im ostavlja malo vremena za znanstveni rad.

4.6. Povjerenstvo nije pronašlo dokaze da vanjske obaveze nastavnika negativno utječu na njihov nastavni i istraživački rad na Sveučilištu, no o tome nije ni dostavljeno mnogo informacija.

5. Znanstvena i stručna djelatnost

5.1. Sveučilište ima opći strateški plan znanstveno-istraživačkog rada, s fokusom na specifična područja, no nije jasno razrađena njegova implementacija, a nema ni jasno definiranih ciljeva ili praćenja kvalitete istraživanja.

5.2. Postoje primjeri međunarodne suradnje, bilateralnih ugovora, sudjelovanja znanstveno-nastavnog osoblja na međunarodnim konferencijama te nekoliko međunarodnih projekata. Opseg tih aktivnosti međutim relativno je skroman.

5.3. Znatan dio akademskog osoblja ima odgovarajuće istraživačke kompetencije i potencijal, no na razini cijeloga Sveučilišta ne postoji dovoljno kapaciteta za poduzimanje značajnijeg, međunarodno konkurentnog znanstveno-istraživačkog rada. Potrebno je smanjenje administrativnog opterećenja, ciljana podrška u pripremi prijava za veće projekte te profesionalno usavršavanje osoblja radi podizanja kapaciteta i ambicija za privlačenje većih projekata kojima bi se mogli pokrivati troškovi podrške u istraživanjima te osigurati bolja istraživačka infrastruktura.

5.4. Vrlo je malo međunarodnih publikacija koje se uglavnom ne objavljuju u najkvalitetnijim recenziranim časopisima ili kod renomiranih izdavača. Većina objavljenih publikacija dostupna je samo na hrvatskom jeziku i fokusirana na hrvatski

kontekst, ne uzimajući u obzir da bi slična tematika mogla biti od interesa i inozemnoj znanstvenoj publici. U jednoj je mjeri iznimka Odjel za sociologiju koji objavljuje studije o hrvatskom društvu u inozemnim časopisima.

5.5. Nagrađivanje osoblja rijetko se primjenjuje te ne postoji vrednovanje ili nagrađivanje kvalitete istraživačkog rada. Od akademskog se osoblja očekuje znanstveni rad budući da je to sastavni dio njihovog ugovora o radu, no ne postoji sustav nagrađivanja onih koji ulažu dodatan trud ili su u njemu uspješniji. Isto tako, ne postoji program razvoja istraživačkih vještina i kapaciteta.

5.6. Sveučilište ima zadovoljavajući broj recenziranih radova u domaćim časopisima. Relativno je malo radova objavljeno u prestižnim međunarodnim recenziranim časopisima. Dio osoblja, naročito na učiteljskom studiju, usmjeren je uglavnom na nastavnu djelatnost. Dobro bi stoga bilo razmotriti programe profesionalnog usavršavanja za znanstveno objavljivanje.

5.7. Sveučilište sudjeluje u domaćim i međunarodnim projektima, no suradnja u međunarodnim projektima vrlo je ograničena.

Postoji prijenos tehnologije u području turizma te primjene psihologije u medicini kao i kontinuirano profesionalno usavršavanje nastavnika u školama.

5.9. Nije primjenjivo

5.10. Neki odjeli imaju doktorske studije, a doktorandi sudjeluju u istraživačkom radu. Odjel za izobrazbu učitelja i odgojitelja nema dovoljan broj odgovarajuće kvalificiranih mentora za izvođenje dokorskog studija.

(Za točke 6 i 7 ocjene se odnose na sve odjele koje su vrednovala sva tri povjerenstva)

6. Međunarodna suradnja i mobilnost

6.1. Sveučilište u Zadru posljednjih godina privlači sve veći broj studenata izvan regije. Dijelom je to posljedica novih upisnih kriterija definiranih na nacionalnoj razini zbog čega studenti ne moraju putovati u Zadar da bi polagali prijamni ispit, a dijelom zbog boljeg informiranja javnosti o različitim studijskim programima koji se nude, naročito putem službenih mrežnih stranica Sveučilišta.

Nema međutim pouzdanih podataka koliko je studenata odabralo Sveučilište u Zadru - te koji studij - kao svoj prvi izbor. Ovi bi podaci mogli biti od koristi za povećanje mobilnosti s drugih institucija.

Mobilnost studenata je, stoga, samo djelomično implementirana i malo je raspoloživih podataka koji omogućuju kvantifikaciju i procjenu rezultata sveučilišne politike vezane uz mobilnost. Štoviše, čini se da postoji izvjesno očekivanje da će studenti koji nastavljaju svoj studij na diplomskoj razini to činiti na istom sveučilištu na kojem su završili preddiplomski studij.

6.2. Postoje primjeri dolazne i odlazne mobilnosti studenata, odnosno stranih studenata koji pohađaju programe na Sveučilištu u Zadru i studenata Sveučilišta u Zadru koji studiraju na inozemnim institucijama. Studenti su se međutim požalili kako im se ECTS bodovi stečeni u inozemstvu ne priznaju te kako po povratku na Sveučilište u Zadru trebaju pohađati dodatne kolegije i polagati dodatne ispite. Studenti ovo vide kao prepreku mobilnosti te stoga vrlo mali broj njih koristi mogućnost studiranja u inozemstvu.

6.3. Akademsko osoblje ima mogućnost sudjelovanja u međunarodnoj suradnji. Osoblje se potiče na sudjelovanje u međunarodnoj suradnji putem programa razmjene, kroz sudjelovanje na međunarodnim konferencijama i organiziranje međunarodnih konferencija u Zadru. Međunarodna mobilnost ovisi mahom o dobroj volji i neformalnom priznanju kolega. Nema formalne strukture nagrađivanja ili priznavanja sudjelovanja u međunarodnim aktivnostima. Iz razgovora sa znanstveno-nastavnim

osobljem Povjerenstvo je zaključilo kako je međunarodna suradnja u obliku kraćih boravaka u inozemstvu intenzivnija nego što je to vidljivo iz dokumenta samoanalize. Odjel za sociologiju nudi i međunarodni združeni diplomski studij u suradnji s nekoliko drugih institucija koji omogućuje mobilnost nastavnika i studenata. Ovo bi moglo služiti kao model i za druge odjele. U ovome trenutku, međutim, mobilnost je još uvijek ograničena, i u pogledu broja i u pogledu duljine boravka u inozemstvu. Sveučilište bi trebalo aktivnije poticati i podupirati takvu aktivnost, uz jasno definiranu strukturu praćenja, vrednovanja i nagrađivanja međunarodne suradnje, no pritom bi trebalo izbjeći dodatna administrativna opterećenja za znanstveno-nastavno osoblje.

Nacionalni sustav financiranja znanstvenih projekata i programa odnedavno je usmjeren na manji broj većih projekata te je financiranje sada kompetitivnije nego ranije. Znanstvenici međutim imaju vrlo malo iskustva u prijavljivanju većih projekata koji su kompetitivni na nacionalnoj ili međunarodnoj razini, a ne postoji niti sustav administrativne podrške u prijavljivanju projekata na nacionalnoj ili sveučilišnoj razini koji bi im u tome pomogao. Potrebno bi bilo uspostaviti sveučilišni ured za znanstveno-istraživačku djelatnost koji bi osiguravao tu vrstu podrške. Administrativno opterećenje znanstveno-nastavnog osoblja također ne ostavlja mnogo mogućnosti za kvalitetan znanstveni rad i pripremu koja je potrebna za prijavljivanje međunarodno kompetitivnih projekata.

6.4. Sveučilište ostvaruje dobar napredak u umrežavanju s drugim institucijama na međunarodnoj razini, naročito unutar jadranske regije i susjednih zemalja. Međutim, potrebno je poduzeti dodatne korake u smjeru promicanja i poticanja međunarodnog znanstvenog profila institucije, prije svega objavljivanjem na stranim jezicima, sudjelovanjem u radu odbora međunarodnih organizacija i privlačenjem međunarodnih projekata.

6.5. Potpisani su ugovori o razmjeni s nizom inozemnih institucija, a objavljuju se i relevantne informacije za strane studente. Ipak, ponuda kolegija na stranim jezicima na Sveučilištu u Zadru još uvijek je vrlo ograničena.

6.6. Potpisani su ugovori o razmjeni s nizom inozemnih institucija i inozemni nastavnici često dolaze u kraće posjete ili sudjeluju na konferencijama Sveučilišta u Zadru. Nema međutim definirane politike ili iskazanog interesa za trajnim zapošljavanjem inozemnih nastavnika i znanstvenika te je većina stalno zaposlenog osoblja Sveučilišta u Zadru obrazovana gotovo isključivo unutar hrvatskog obrazovnog sustava. Povjerenstvo je također primijetilo kako među akademskim osobljem na jezičnim odjelima nema izvornih govornika stranih jezika. Ovu su činjenicu studenti naročito istakli.

6.7. Broj međunarodnih ugovora o razmjeni relativno je visok, premda bi primjena tih ugovora - u smislu stvarne razmjene - mogla biti bolja. Postoji dobro razvijena suradnja u nastavi i istraživanju između sveučilišnih odjela i lokalnih institucija, primjerice muzeja, arhiva i instituta. Nekoliko je europskih projekata u koje su pojedini odjeli uključeni kao partneri, premda ne i kao koordinatori. Povjerenstvo ovo smatra pozitivnim uzevši u obzir veličinu Sveučilišta i položaj Hrvatske u kontekstu europskih akademskih mreža.

7. Resursi: stručne službe, prostor, oprema i financije

7.1. Uvjeti učenja za nastavu koja se odvija u predavaonicama su zadovoljavajući. Ostali su resursi za učenje međutim daleko od zadovoljavajuće razine. Na Odjelu za psihologiju mogućnosti za laboratorijski rad vrlo su loše, a uz izuzetak nekoliko novijih računala, oprema je uglavnom zastarjela. Uz to postoji i manjak prostora za istraživački rad i studentske projekte u kojima bi bili omogućeni individualni razgovori ili eksperimentalna istraživanja s ljudskim subjektima u odgovarajućem okruženju. Fokus Odjela za psihologiju na elektrofiziološko ispitivanje potencijalna je snaga institucije, no zastarjela oprema i loši laboratorijski uvjeti ne omogućuju poučavanje suvremene metodologije ili istraživački rad koji će biti međunarodno prepoznat. Jedan od nekolicine laboratorija nije u funkciji budući da se krov urušio. Postoji također potreba za tehničkom podrškom u održavanju i nadogradnji stručne opreme te razvoju računalnih programa za studentske eksperimente i projekte znanstvenog osoblja. Postoji manjak jezičnih laboratorija za učenje stranih jezika, što su i sami studenti istaknuli tijekom posjeta Povjerenstva. Potrebna su također znatna poboljšanja po pitanju prostora za samostalno učenje studenata i digitalizacije knjižničnog kataloga. Neophodno je osigurati dodatan prostor za učenje u kojemu bi studentima bilo omogućeno *online* pretraživanje sadržaja. I studentima i akademskom osoblju trebalo bi omogućiti *online* pretraživanje knjižnog fonda umjesto dosadašnje prakse po kojoj se za svaku stavku potrebno obratiti knjižničaru. Dostupnost baze JSTOR pozitivan je korak naprijed, no neophodno je studentima omogućiti lakši pristup tom resursu. Broj djelatnika službe informatičke podrške nedostatan je u odnosu na relativno velik broj studenata, osoblja i resursa za koje su odgovorni. Preporučujemo da se prilikom izgradnje novoga kampusa, ali i obnove postojećih objekata koji ostaju na raspolaganju pojedinim odjelima, rješavanje ovih pitanja postavi kao prioritet.

7.2. Tijekom razgovora s Povjerenstvom akademsko je osoblje istaklo kako se administrativno opterećenje proteklih godina znatno povećalo što negativno utječe na njihov znanstveni ali i nastavni rad. U izračunu radnog opterećenja akademskog osoblja u dokumentu samoanalize navedeno je njihovo nastavno opterećenje, ali nigdje se ne

spominje opterećenje administrativnim poslovima. Zabrana novog zapošljavanja svakako ima negativan utjecaj na takvo stanje. Manjak administrativnog osoblja vodi k većem administrativnom opterećenju akademskog osoblja. Od akademskog se osoblja očekuje da 50 % svog radnog vremena posvete nastavi, a 50 % znanstveno-istraživačkom radu. Uzevši u obzir da se rad u nastavi prati, povećan obim administrativnih poslova oduzima im znatno vrijeme od istraživačkog rada. Postoji očigledna potreba za praćenjem administrativnog opterećenja akademskog osoblja te uspostavljanjem novih, učinkovitijih administrativnih postupaka kojima bi se umanjilo administrativno opterećenje akademskog ali i administrativnog osoblja.

7.3. U dokumentu samoanalize ne spominje se pitanje koje se odnosi na usavršavanje nenastavnog osoblja, a nikakve informacije nisu dobivene niti tijekom posjeta Sveučilištu.

7.4. Loša i zastarjela laboratorijska oprema Odjela za psihologiju ne udovoljava međunarodnim standardima. Ne čini se kako postoji tehnička podrška u osposobljavanju studenata i zaposlenika za odgovarajuće korištenje postojeće opreme. Naročito zabrinjava nedostatak jezičnog laboratorija na sveučilištu koje rado ističe širok raspon programa stranih jezika koje nudi. Neki voditelji projekata nemaju realističnu sliku stanja vlastitih laboratorija u usporedbi s međunarodnim standardima.

7.5. Uzevši u obzir postojeće financijske okvire, dostupni su nastavni i istraživački resursi adekvatni, uz iznimku vrlo loših laboratorijskih uvjeta na studijima stranih jezika i psihologije. Politika zamjene računala je pohvalna, no nije jasno primjenjuje li se dosljedno na svim razinama Sveučilišta. Postoji potreba za osiguravanjem dodatnih mrežnih resursa, baza podataka i informatičkih kabineta za potrebe nastave i istraživačkog rada, kao i za znatno boljim laboratorijima. U budućem bi planiranju ovo trebalo postaviti kao prioritet. Kao jedan od načina smanjenja troškova, Sveučilište bi moglo razmotriti upotrebu *open source* softvera u onim segmentima gdje se softver ne nabavlja na nacionalnoj razini. Primjer su statički softver R, Open Office, Mozilla Firefox i Thunderbird te operacijski sustavi Linux/Ubuntu.

7.6. U pogledu knjižnice, Povjerenstvo je identificiralo tri područja u kojima su potrebna znatna poboljšanja. Potrebno je: a) dovršiti digitaliziranje kataloga (trenutačno je digitalizirano 70%); b) osigurati veći prostor za učenje na središnjoj lokaciji, uključujući i prostor za grupni rad; c) integrirati sve odjelne knjižnice u sustav jedinstvenog digitaliziranog kataloga.

7.7. Sveučilište ima čvrst financijski plan koji omogućuje transparentno i učinkovito upravljanje resursima. Ograničenu autonomiju u kontekstu državnog financiranja Sveučilište nadoknađuje nizom drugih inicijativa za ostvarivanje prihoda na lokalnoj razini, ali i kroz europske izvore financiranja, kao u slučaju obnove postojećih zgrada na novome kampusu. Rezervna sredstva Sveučilišta u Zadru nisu naročito velika (700 000 eura). Potrebno je njihovo povećanje kako bi se osigurala dugoročna stabilnost Sveučilišta, naročito u kontekstu opće gospodarske situacije. Sveučilište bi također trebalo nastojati dodatno diversificirati izvore prihoda. S obzirom na njegovu atraktivnu lokaciju i uključenost u kulturnu povijest postoji potencijal za financiranjem iz donacija, naročito u suradnji s hrvatskim udrugama u inozemstvu te razvijanjem veza s uspješnijim alumnijima.

7.8. Povjerenstvo smatra pohvalnim što Sveučilište koristi vlastita sredstva za povećanje kvalitete nastave i istraživanja, kako na institucionalnoj razini, tako i na razini pojedinih odjela. To potvrđuju svi zaposlenici s kojima je Povjerenstvo imalo prilike razgovarati tijekom posjeta. Ipak, studenti ne smatraju da su ove inicijative posve učinkovite u rješavanju pojedinih problema u nastavi koji su i dalje prisutni.